

7 juli 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden

tegen:

wijlen pater [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde der Jezuiten.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 26 januari 2015. Op 16 februari 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam] van de Nederlandse Jezuiten.

Op 6 mei 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. Nijssen voornoemd.

Namens de Orde is verschenen de heer [naam], vicaris van de orde van de Nederlandse Jezuiten.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager groeide op in een katholiek gezin waar veel moeilijkheden waren. Hij heeft twee [familieleden] uit een eerder huwelijk van zijn [ouder] en een [aantal] jaar jonger [familielid]. Klagers vader dronk veel. Op jonge leeftijd zijn zijn ouders gescheiden. Klager ging naar de [school] in [plaats]. In het schooljaar [jaartal-jaartal] kreeg klager op deze school wekelijks catechisatieles van aangeklaagde. Ook gingen de kinderen wekelijks via de school naar de biecht. Wat klager maar ook andere kinderen opviel, is dat aangeklaagde speciale aandacht had voor klager. Andere kinderen kregen complimenten, klager kreeg een aai over zijn bol; hij werd 'het lievelingetje' van aangeklaagde genoemd. Klager was blij met deze aandacht omdat hij dat niet van zijn altijd dronken vader kreeg.

Op een dag zei de onderwijzer, meester [naam], tegen klager dat aangeklaagde had gevraagd of klager naar de pastorie wilde komen omdat deze een verrassing had voor klager. Klager ging

erheen en mocht bij aangeklaagde op schoot komen zitten. Ze keken naar een schilderij waar aangeklaagde mee bezig was. Hij vertelde dat hij dat schilderij wilde verkopen voor fl. 200,- zodat klager in opleiding tot [beroep] kon, wat hij erg graag wilde. Klager vond dat geweldig want zijn vader bekommerde zich niet om hem en zijn toekomst, klager ervoer het contact met aangeklaagde als een kostbaar bezit. Onderwijl betastte aangeklaagde de billen, buik, liezen en de geslachtsdelen van klager. Aangeklaagde zei dat hij hierdoor inspiratie opdeed om nog mooier te kunnen schilderen. Klager heeft ter zitting gecorrigeerd dat hij niet, zoals in het klaagschrift staat vermeld, van aangeklaagde zijn broek uit hoefde te trekken.

Hoewel het niet goed voelde, is klager een aantal keren teruggegaan, denkend aan het schilderij. De laatste keer heeft aangeklaagde klager helemaal omklemd zodat hij geen kant op kon en hem gekust. Klager is daarna weggerend en heeft op een wc zitten huilen. Zijn wereld was ingestort.

Meester [naam] was op de hoogte van de toezeggingen van aangeklaagde om de opleiding van klager te gaan begeleiden en betalen. Toen klager niet meer naar de pastorie ging werd hij door meester [naam] beschuldigd van ondankbaarheid en gebrek aan waardering voor wat aangeklaagde voor hem deed. Klager zat klem en durfde niet meer naar aangeklaagde en niet meer naar school. Hij zei vaak tegen zijn moeder dat hij zich niet lekker voelde. Aangeklaagde kwam vervolgens klager thuis opzoeken. Klager vluchtte zijn bed in, zijn kamertje was op dezelfde verdieping. Aangeklaagde zei tegen zijn moeder dat hij klager wilde onderzoeken en dan begon hij het ontblote onderlichaam van klager te betasten en te masseren. Zijn hand ging ook richting de penis van klager waarbij aangeklaagde zei dat hij wilde kijken of klager al een man was, maar dat heeft klager gestopt door te zeggen "nee nu niet meer". Klager heeft ook het geslachtsdeel van aangeklaagde tegen zijn billen gevoeld. Klager durfde niets tegen zijn moeder te zeggen. In eerste instantie had zijn moeder ook niets door, maar later begon ze het vreemd te vinden en heeft ze tegen aangeklaagde gezegd dat hij dat (onderzoeken) maar niet meer moest doen. Aangeklaagde heeft ook gevraagd hem te betasten maar dat heeft klager nooit gedaan.

2.2. Klager liep vaak door de stad te zwerven en is ook nog bij jeugdopvang geweest. Zijn moeder stelde geen vragen en stuurde hem ook niet naar school. Klager kreeg een enorme achterstand op school en heeft school niet afgemaakt. Hij is op 15-jarige leeftijd op [werkplek] gaan werken. Klager miste aangeklaagde want hij kon heel goed met jongelui overweg.

Ter zitting heeft klager zijn verhaal aangevuld met de gevolgen die dit heeft gehad. Toen hij 16 of 17 jaar oud was heeft hij zelfmoord willen plegen, maar hij wist niet hoe. Hij heeft dit pas onlangs aan zijn echtgenote verteld. Hij heeft op de [brug] gestaan om eraf te springen maar dat durfde hij niet. Toen heeft hij ratten- of muihengif ingenomen. Dat werkte onvoldoende en klager kwam in het [ziekenhuis] terecht waar zijn maag is leeggepompt. Op vragen van een psychiater naar de reden vertelde klager dat hij zich alleen voelde. Een van de psychiaters zei dat hij het gevoel had dat klager iets niet wilde zeggen. Klager heeft het misbruik niet verteld omdat hij heel erg bang was niet geloofd te zullen worden en omdat hij zich er erg voor schaamde.

Klager is in [jaartal] teruggegaan naar de pastorie maar toen was aangeklaagde inmiddels overleden. Klager kwam in contact met kapelaan [naam] met wie hij een goede band kreeg. Hij heeft hem nooit over het misbruik durven vertellen omdat hij bang was de vriendschap te verliezen. Mede door hem is klager trouw gebleven aan het geloof.

Klager heeft vele arbeidsbetrekkingen gehad, na verloop van tijd sloeg altijd de onrust toe en wilde hij weer iets anders doen. Zijn werkgevers merkten wel dat er iets was, maar klager heeft er nooit over willen spreken. Deze onrust en angst hebben in het leven van klager altijd een grote rol gespeeld.

Klager is inmiddels [aantal] jaar getrouwd. Hij heeft tegen zijn vrouw verteld dat hij last had gehad met een pater. Maar pas toen het misbruik in de publiciteit kwam, heeft hij haar alle details verteld. Klager heeft [aantal] dochters gekregen en vond het aanraken van zijn

kinderen moeilijk. Als hij kinderen op schoot ziet zitten reageert hij emotioneel. En als hij een oude man ziet met een kind op schoot kan hij het niet nalaten om te zeggen “ u heeft een heel leuk kleinkind” en als de man dan “ja” zegt voelt klager zich gerustgesteld. Ook publiciteit over seksueel misbruik van kinderen brengt alles in alle hevigheid weer bij klager boven. Klager merkt dat dit door de jaren heen steeds erger is geworden. Hij heeft nooit hulp gezocht omdat hetgeen hem is overkomen te beladen was en is om over te praten.

2.3. De echtgenote van klager heeft ter zitting meegedeeld dat haar man haar had verteld dat hij in zijn jeugd contact kreeg met de betreffende pater en hij diens lievelingetje werd. Haar man miste zijn vader enorm, bij hem thuis was het een chaos, en hij trok zich op aan die oudere man. Deze begon een beetje klefferig te doen en dat wilde haar man niet. Na verloop van tijd heeft zij hem horen zeggen dat misbruik ook bij hem had plaatsgevonden, dat hij op schoot was getrokken en dat er aan zijn geslacht was gezeten. Zij kan zich goed herinneren dat haar man als ze in een zwembad waren altijd zat te kijken of er geen oudere mannen naar kinderen zaten te loeren, er kwamen dan spanningen naar boven.

2.4. Klager beoogt met zijn klacht erkenning te krijgen voor hetgeen heeft plaatsgevonden om deze gebeurtenissen te kunnen verwerken. Daarnaast kan zijn verhaal mogelijk anderen tot steun zijn bij de waarheidsvinding. Klager vindt het ook van belang dat men weet wat er heeft plaatsgevonden om misbruik in de toekomst te voorkomen. Klager wenst genoegdoening in de vorm van spijtbetuinging en een financiële vergoeding.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Er zijn alleen maar lovende brieven, krantenartikelen etc. gevonden over hem en zijn werk met de jeugd en de artistieke wereld in [plaats].

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. De klacht van klager komt evenwel zeer geloofwaardig over en op voorhand worden oprecht excuses aan hem aangeboden en volledige medewerking om deze zaak te regelen. Ter zitting heeft de Vicaris aangegeven dat hij klager absoluut gelooft en dat hij zich aansluit bij de reactie van Pater [naam]. Hij betuigt oprecht spijt en heeft toegezegd dat de orde na het advies, ook als dit wegens gebrek aan steunbewijs niet gegrond luidt, bereid is tot een gesprek en tot mediation.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie bijzonder oprecht overgekomen, hij heeft zelfs op zitting nog een feit gecorrigeerd dat in het klaagschrift erger dan feitelijk was geschied, terecht is gekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager feitelijk ondersteunen, de verklaring van zijn echtgenote ondersteunt de betrouwbaarheid van zijn verklaring maar zij heeft pas na alle publiciteit de details van klager gehoord.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens in het geheel niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Orde van de Jezuïeten de klacht niet gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie ondersteunt het namens de Orde ter zitting gedane aanbod aan klager tot mediation.

Dit advies is vastgesteld op 7 juli 2015 door C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, W.A.M.C. Mol en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.